

วิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะ เสนอรายละเอียด เกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งครอบคลุม เนื้อหาสาระและ รายละเอียด 6 ส่วนด้วยกัน คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

วิธีการและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วยการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียนแล้ววิเคราะห์ เฉพาะกรณีตามรายขนาดของกลุ่มและการศึกษาแบบสำรวจเพิ่มเติมจากส่วนที่เหลือ ด้วยวิธีการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาแบบภาพรวมของกลุ่มตามขนาดโรงเรียนโดยวิธี เชิงวิเคราะห์ เฉพาะกรณีศึกษา (Case study) จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี 3 กลุ่ม เป็นกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการแบ่งชั้น (Stratified) ตามขนาดโรงเรียน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random) มากกลุ่มละ 5 โรงเรียน ได้โรงเรียนดังรายชื่อในตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดเล็ก
1. โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงเคราะห์)	1. โรงเรียนบ้านเขารวก	1. โรงเรียนบ้านถ้ำ วิทยาคม
2. โรงเรียนบ้านหมอ (พัฒนราษฎร์)	2. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง	2. โรงเรียนวัดตะเฒ่า
3. โรงเรียนหินกอง (พิบูลอนุสรณ์)	3. โรงเรียนนิคมทับทิม สงเคราะห์ 1	3. โรงเรียนวัดหนอง กีบม้า
4. โรงเรียนวัดพระพุทธบาท	4. โรงเรียนวัดเจ้าฟ้า	4. โรงเรียนวัดคลองบุญ
5. โรงเรียนมวกเหล็กนอก	5. โรงเรียนวัดดอนทุต	5. โรงเรียนแสงพัน

แหล่งข้อมูลจากโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม เป็นข้อมูลทั้งจากบุคคลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง แหล่งข้อมูลบุคคล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ และครูสายปฏิบัติการสอนทำหน้าที่วิชาการของโรงเรียน และแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้จากแผนปฏิบัติการของโรงเรียน แผนพัฒนาวิชาการ คู่มือครู ตลอดจนสมุดบันทึกต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในส่วนที่ 1 นี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือดังกล่าวขึ้น จากการศึกษาหลักการและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา จากตำรา เอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ นำมารวบรวมและประมวลเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้น แล้วสร้างแบบสัมภาษณ์โดยให้ครอบคลุมขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา 7 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน การกำหนดขอบเขต

ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ของบุคลากรตำแหน่งต่าง ๆ ที่ดูแล กำกับงานวิชาการของโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านห้องสมุด และการนิเทศภายในโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ของแบบสัมภาษณ์เป็นเรื่องเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ทั้ง 7 ด้าน ดังที่กล่าวแล้ว (ดูตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ได้ในภาคผนวก หน้า 194)

ขั้นตอนที่ 2 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหาและแก้ไขภาษาให้รัดกุมถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 3 นำเครื่องมือดังกล่าวออกไปทดลองใช้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านหมอ (พัฒนราษฎร์) โรงเรียนวัดสุนทรเทพมณี โรงเรียนวัดโคกเสลา โรงเรียนวัดหนองคล้า และโรงเรียนวัดม่วงน้อย เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือเสร็จแล้วนำมาปรับปรุงใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยอาศัยแนวคิดและข้อเสนอแนะจากการนำเครื่องมือไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วจัดทำเป็นฉบับจริง แล้วจึงนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในส่วนนี้ ผู้วิจัยออกเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากบุคคลทั้งสามกลุ่มในแต่ละโรงเรียนและศึกษาวิเคราะห์เอกสารและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจนครบ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เอกสารจากกรณีศึกษาทั้งหมด 15 กรณีศึกษา มาวิเคราะห์เป็นภาพรวมตามกลุ่มขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นกรณีตามขนาดกลุ่มของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลุ่มของโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้การวิเคราะห์แบบวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสรุปผลการวิเคราะห์เป็นกลุ่มกรณีศึกษาตามขนาดโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้บริหารโรงเรียน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่นอกเหนือไปจากการศึกษาเฉพาะกรณีในส่วนแรก โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้โรงเรียนขนาดใหญ่ทั้งหมด เนื่องจาก

มจำนวนไม่มากนัก กระจดกระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ แลวชการ เก็บรวบรวมข้อมูลมความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก เลือกลงใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย มาร้อยละ 50 ของจำนวนทั้งหมดได้โรงเรียนขนาดกลาง 77 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 75 โรงเรียน ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นขนาดโรงเรียน

อำเภอ	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียน					
	แต่ละขนาด					
	ใหญ่		กลาง		เล็ก	
เมืองสระบุรี	4	4	16	8	20	10
แก่งคอย	4	4	15	8	10	5
หนองแค	2	2	20	10	24	12
บ้านหมอ	1	1	22	11	8	4
เสนาให้	1	1	12	6	14	7
พระพุทธบาท	3	3	10	5	18	9
วิหารแดง	4	4	12	6	10	5
หนองแซง	1	1	8	4	12	6
มวกเหล็ก	1	1	20	10	6	3
หนองโดน	1	1	6	3	8	4
ดอนพุด	-	-	4	2	8	4
กิ่ง อ.วังม่วง	1	1	8	4	12	6
รวม	23	23	153	77	150	75

ในการสร้าง เครื่องมือสำหรับการวิจัยในส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผู้วิจัยได้สร้าง เครื่องมือตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากการวิจัยในส่วนที่ 1 มาปรับปรุง เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ โดยให้ครอบคลุมขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน ในตอนที่ 1 จะสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องการศึกษา เพศ อายุ การดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน ฯลฯ และ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการดังกล่าวแล้ว (ดูตัวอย่างแบบสอบถามได้ในภาคผนวก หน้า 211)

2. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เนื้อหาและแก้ไขข้อบกพร่อง

3. นำ เครื่องมือไปทดลองใช้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนหน้าพระลาน(พิบูลสงเคราะห์) โรงเรียนบ้านหนองบัว (ประชาสงเคราะห์) โรงเรียนบ้านเขารวก โรงเรียนบ้านคิ่งเขาเขียว และโรงเรียนวัดมหาโลก เพื่อหาแนวทางและข้อ เสนอแนะในการปรับปรุง เครื่องมือ หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงใหม่อีกครั้งหนึ่ง

4. นำ เครื่องมือที่ปรับปรุงแล้ว มาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ พิจารณา แล้วปรับปรุง เป็นฉบับจริงแล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสาระ

ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในส่วนที่ 2 นั้น ผู้วิจัย ได้ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 175 ฉบับ และได้ขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์อำเภอดำรงรายละเอียดยึดในตารางต่อไปนี้

แสดงกลุ่มตัวอย่างจำนวนโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามและได้รับแบบสอบถามคืนแยก เป็นขนาดโรงเรียน

อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนแต่ละขนาด					
	ใหญ่		กลาง		เล็ก	
	ส่ง	คืน	ส่ง	คืน	ส่ง	คืน
เมืองสระบุรี	4	4	8	8	10	10
แก่งคอย	4	4	8	8	5	5
หนองแค	2	2	10	10	12	11
บ้านหมอ	1	1	11	10	4	4
เสาไห้	1	1	6	6	7	7
พระพุทธบาท	3	3	5	5	9	9
วิหารแดง	4	3	6	6	5	5
หนองแซง	1	1	4	4	6	6
มวกเหล็ก	1	1	10	4	3	3
หนองโดน	1	1	3	3	4	3
ดอนพุด	-	-	2	2	4	4
กิ่ง อ.วังม่วง	1	1	4	4	6	6
รวม	23	22	77	77	75	73
ร้อยละ	95.65		100		97.33	